

UNIVERZITET U ZENICI
FILOZOFSKI FAKULTET
ODSJEK ZA NJEMAČKI JEZIK I KNJIŽEVNOST

Naziv predmeta: Filmske interpretacije književnosti

Semestar	Status	Broj časova sedmično		ECTS bodovi	Šifra
		Predavanja	Vježbe		
I	Postdiplomski studij Obavezni	2	2	8	04K03-270

Predmeti koji su preduvjet za polaganje | Nema uvjeta

Cilj predmeta	Kolegij počiva na intermedijalnosti, tj. na proučavanju odnosa između književnosti s jedne i filmske umjetnosti s druge strane. Studenti će u predavačkom dijelu kolegija biti upoznati s mogućnostima i tehnikama realizacije književnoga teksta u mediju filma. Slučajevi više filmskih ekranizacija jednog književnog teksta ilustrirat će slobodu interpretacije književnog predloška od strane redatelja. Ne postoji jedna idealna adaptacija književnosti u filmski medij. Ne radi se o pukoj prenamjeni ili prilagodbi jednog medija drugom: filmska ekranizacija književnog djela je filmska interpretacija književnosti koju potpisuje samo redatelj. Posebna pozornost bit će posvećena izražajnim sredstvima filmske umjetnosti (fascinacija medija i masovni odaziv publike) kao i postupku usporedbe prozne i filmske priče i interpretaciji odstupanja od književnog predloška. Film crpi gradivo iz književnosti, ali i sam djeluje na književnost: može se naime govoriti o filmskoj poetici u romanu Alfreda Döblina <i>Berlin Alexanderplatz</i>, a poznato je da je Gerhard Zwerenz najprije napisao knjigu snimanja za film «Die Ehe der Maria Braun» a potom napisao roman (<i>novelization</i>). U seminarskom dijelu kolegija očekuje se da studenti odaberu jednu filmsku ekranizaciju i obave usporedbu s književnim tekstom. Obraduju se sljedeći pojmovi: metode filmske interpretacije (strukturalizam, biografsko tumačenje, semiotika, sociološka i psihološka interpretacija, usporedba s drugim filmovima istog žanra), redateljski opus; elementi filma (ikonički kod, slike kao govorni činovi, filmske pripovjedne situacije, verbalni i neverbalni znakovi, alegorije, simboli, vrijeme, prostor [kulisa, scena, rekviziti, svjetlo], likovi/glumci), analiza slike (osvjetljenje, vrsta i veličina kadra, perspektiva kamere, pokreti kamere), analiza tona (glasovi, šumovi, glazba), kinematografske tehnike (manipulacija kamerom, rez i montaža [koherencija i vrsta prijelaza], specijalni efekti), semantika, sintaksa i semiotika filma; ideologija (<i>message</i>) filma; segmentiranje (sekvencioniranje); vrsta odnosa filmske ekranizacije prema književnom predlošku (1. vjeran prijevod iz medija u medij, 2. korištenje izvornog teksta, 3. modernizacija predloška, 4. promjena mjesta i vremena radnje, 5. ubacivanje novih dodataka, 6. promjena kronologije i trajanja radnje); posebnosti filmske ekranizacije drame, proze i lirike (npr. lirika Saint-John Peirsea u filmu Jochena Richtera)
Kompetencije (Ishodi učenja)	Nakon odslušanog kolegija studenti su u stanju: - definirati i opisati sve elemente analize filma kao i baratati osnovama teorije i povijesti filmske umjetnosti - nabrojiti poznate filmske ekranizacije njemačke, svjetske i BiH-književnosti - analizirati odnos između književnosti s jedne i filmske umjetnosti s druge

	strane - umjeti stilistički analizirati i interpretirati književne i filmske tekstove, te sličnosti i razlike među njima - prepoznati mogućnosti i tehnike realizacije književnoga teksta u mediju filma - usporediti prozne i filmske priče i interpretaciju odstupanja od književnog predloška - samostalno usporediti književno djelo i filmsku interpretaciju
Program predmeta:	
SEDMICA	FEMA
1. sedmica	2P: Kulturwissenschaftliche Öffnung der deutschen Literaturwissenschaft für Literaturverfilmungen und <i>Adaptation Studies</i> (odnosno <i>Literatur to Screen Studies</i>) 2V: Upoznavanje s tehnikom rada na kolegiju, softver za obradu filmova, upute za pisanje seminarskih radova kao i Master-radova.
2. sedmica	2P: Ähnlichkeiten zwischen Literatur und Film zwischen Literatur- und Filmwissenschaft, Erweiterung des Textbegriffs; Produktionsprozess des Films (Filmskizze, Expose, Treatment, Drehbuch; Regisseur, Kameraführung, Produktionsleitung) 2V: Pregled najpoznatijih ekranizacija njemačke književnosti i dogovor o podjeli tema za seminarske radove (i eventualno Master-radove) iz ovog kolegija; dogovor o terminima izlaganja
3. sedmica	2P: Methoden der Filminterpretation (die formale Methode; der strukturalistische Zugriff; biographisch-zeitgeschichtliche Interpretation; Interpretation im Kontext der Kunstgeschichte; soziologische Interpretation; sozialkritische (marxistische), ideologiekritische Methode; psychologische (psychoanalytische) Interpretation; genrespezifische Interpretation; intertextuelle Methode; Rezeptionsanalyse; feministische Analyse; postkoloniale Filmanalyse) 2V: Analiza minhenkog diplomskog rada Barbare Schauer o romanu Güntera Grassa „Die Rättin“ i njegovoj istoimenoj filmskoj adaptaciji – uзор za sve referate, seminarske radove i Master-radove.
4. sedmica	2P: Bildgestaltung (Cadrage, Bildkomposition, Split Screen); Einstellungsgrößen der Kamera (Weit, Total, Halbtotale, Halbnah, Amerikanisch, Nah, Groß, Detail) 2V: Izlaganje prvih referata u Power Pointu te s video-isječcima; 2 ili 3 studenta uz završnu raspravu sa svim studentima na kraju.
5. sedmica	2P: Perspektiven (Normalsicht, Froschperspektive, Bauchhöhe, Vogelperspektive, Dutch Angle/Kipper/gekippte Kameraachse/schwankender Horizont); Kamerabewegungen (Stand, Schwenk, Fahrt, Rollen, Zoom, subjektive Kamera) Objektbewegungen (rechtwinklig zur Kameraachse, 60 Grad, 30 Grad, parallel zur Kameraachse, Achsensprung); Schärfeverhältnis (Lenkung der Aufmerksamkeit) 2V: Nastavak izlaganja referata – 2 ili 3 studenta uz završnu raspravu sa svim studentima na kraju.
6. sedmica	Prva provjera znanja
7. sedmica	2P: Beleuchtung (Low-Key-Stil, High-Key-Stil, Lichtquelle, Lichtrichtung, Lichtkontrast); Farbe (bunt und unbunt), Bedeutung der Farben; Mise en scène (offene Form, geschlossene Form) 2V: Nastavak izlaganja referata – 2 ili 3 studenta uz završnu raspravu sa svim studentima na kraju.

8. sedmica	2P: Sprache und Ton (on the screen, off the screen, Synchronismus, Asynchronismus, Parallelismus, Kontrapunkt, Wort-Bild-Schere); Filmmusik und Musik im Film, Geräusche; Denotation und Konnotation. 2V: Nastavak izlaganja referata – 2 ili 3 studenta uz završnu raspravu sa svim studentima na kraju.
9. sedmica	2P: Cutting und Montage (der unsichtbare Schnitt: visuelle Szene /establishing shot, long shot, medium shot, close-up-pattern, master shot, reestablishing shot/, dialogische Szene /face to face, shot-reverse shot, over-shoulder-shot/; der sichtbare Schnitt: intellektuelle Montage, Parallelmontage, match cut, jump cut, short cut; der harte Schnitt, die Blende: Auf- und Abblende, Überblende, Trickblende) 2V: Nastavak izlaganja referata – 2 ili 3 studenta uz završnu raspravu sa svim studentima na kraju.
10. sedmica	2P: Grundtypen der Montage (I. Narrative Montageformen: szenische Montage, erzählende Montage; II. Deskriptive Montageformen: beschreibende Montage; Metonymische Montageformen: metonymische Montage, vergleichende Montage, symbolische Montage, assoziative Montage) 2V: Nastavak izlaganja referata – 2 ili 3 studenta uz završnu raspravu sa svim studentima na kraju.
11. sedmica	2P: Erzählsituationen im Film (auktorial, personal, Ich-, Er-Erzähler, neutral), Figurenrede, Erzählerrede; Vorspann/Abspann, Handlung vor der Handlung, Handlungsbeginn 2V: Nastavak izlaganja referata – 2 ili 3 studenta uz završnu raspravu sa svim studentima na kraju.
12. sedmica	2P: Handlungs-dramaturgie und Erzählstruktur, Akt-Sequenz-Szene-Einstellung; Raumgestaltung; Zeitgestaltung (Deckung, Raffung, Dehnung, parallele Zeitebenen, Gegenwart, Vergangenheit, Zukunft) 2V: Nastavak izlaganja referata – 2 ili 3 studenta uz završnu raspravu sa svim studentima na kraju.
13. sedmica	2P: Figurengestaltung; Sequenzprotokoll; Filmzitat (dialogisch, dialogisch-visuell, visuell, auditiv, ironisch-parodistisch, Verweis auf anderen Kontext) Typen der Filmadaption (diachrone Adaptionkonzepte des Fernsehspiels, Typologie der Adaptionformen, inhaltliche Füllung des Adaptionkonzepts); Vergleich von Handlungssegmenten (Ellipsen, Variationen, Raffungen, Hinzufügungen, Chronologie; Vergleich von Zeitmomenten; Vergleich von Raumelementen (Kulisse, Szenerie, Requisite, Licht); Vergleich der Figurengestaltung (Casting, Maske, Kostüme); Vergleich der Erzählsituationen. 2V: Nastavak izlaganja referata – 2 ili 3 studenta uz završnu raspravu sa svim studentima na kraju.
14. sedmica	Druga provjera znanja
15. sedmica	2P: Najpoznatije filmske adaptacije njemačke, svjetske i BIH-književnosti. Završna rasprava. 2V: Uručenje svih seminarskih radova i rasprava o svim izloženim referatima.

Izvođenje nastave:

Nastava se izvodi u obliku predavanja i vježbi.

1. eks katedra 70 %

2. prezentacije 30 %

Vježbe su auditorne. Cilj vježbi je da se studenti osposobe za kritičko gledanje i razumijevanje pitanja i problema

tretiranih u toku predavanja, a vezanih za ovo predmetno područje.

Provjera znanja:

Ovaj predmet ukupno nosi 100 bodova, koji se pretvaraju u postotak usvojenosti znanja, vještina i kompetencija. Kriteriji za konačno ocjenjivanje uspjeha studenta na predmetu su usklađeni sa Statutom Univerziteta u Zenici i navedeni su u tablici ispod:

Ocjenjivanje		
Osvojen broj bodova	Ocjena	(ECTS ocjena)
54 i <	5	F
55-64	6	E
65-74	7	D
75-84	8	C
85-94	9	B
95-100	10	A

Težinski kriteriji za provjeru znanja

Prezentacija i prisustvo	I parcijalni ispit	II parcijalni ispit	III parcijalni ispit	Seminarski rad	Završni ispit
5%	15%	15%	-	20%	45%

Literatura

Obavezna	<i>Filmske adaptacije engleske i njemačke književnosti</i> . Tematski svezak časopisa „Književna revija“, god. 48, 2008., br. 1. Priredio Željko Uvanović Gast, Wolfgang 1993: <i>Literaturverfilmung</i> . Bamberg: C.C. Buchners Verlag. Peterlić, Ante 2000: <i>Osnove teorije filma</i> . Zagreb. Turković, Hrvoje 2000: <i>Teorija filma</i> . Prizor, montaža, tematizacija. Zagreb: Meandar. Uvanović, Željko [et al.] 2008: <i>Književnost i film</i> . Osijek: Matica hrvatska (ogranak).
Dodatna	Estermann, Alfred (1965): <i>Die Verfilmung literarischer Werke</i> . Bonn: H. Bouvier. Faulstich, Werner (1994) [1980]: <i>Einführung in die Filmanalyse</i> . Tübingen: Gunter Narr. Faulstich, Werner (1995) [1988]: <i>Die Filminterpretation</i> . Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht. Filmski leksikon: A-Ž. Ur. Bruno Kragić et al. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža 2003.